

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA

SZEKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, AZ ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egészévre 8 K. Félévre 4 K. Negyedévre 2 K. Külföldre egész évre 12 korona. Papok, tanítók, gazdasági egyleti tagok és közs. előjáróknak egész évre 6 K. a tanító-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 K. — Egy példány ára 16 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések 6 fillér. Többesbűri közlésnél 4 fillérért közöltenek. Nyilt-tér sora 1 K. Hirdetés és nyilt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen heten kint egyszer: **vasárnap.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: **BETEGH PÁL** könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. — Kéziratok vissza nem adtnak.

Visszapillantás és előrelátás.

Irta: Dr. Gidófalvy István.

Mikor Ádámot és Évát a paradicsomból kitiltotta és kiüzte az Uristen, kénytelenek voltak az első szövetséget megalapítani, mert szomorú helyzetükben a nagy csapást külön-külön egyik sem lett volna képes elviselni.

A család kebelében van legszebben megvalósítva ama általunk annyiszor hangzott elv: „mindnyájan egyért és egy mindnyájunkért.”

Az együtt működés és együtt érzés ott a legteljesebb. Alapítók a szülők, később belépő tagok a gyermekek és ha erre az alapítók az Uristen méltóknak tartja: az unokák

A családi kör keretén belül egymással szemben a nyereszkedés és uzsoráskodás szelleme ki van zárva — egymással szemben a spekuláció romboló hatásai nem bírnak érvényesülni.

Igy indult meg a családalapítással ezelőtt sok ezer esztendővel az emberiség életfolyamata. Hogy jól volt megállapítva a legelső szövetség, bizonyítéka, hogy azok még ma is fennállanak, fejlődnek virágoznak és szaporodnak és ezek képezik az emberiség jóllétének, boldogságának forrásait még ma is.

A mint a családok lassanként szaporodtak, szükség volt arra, hogy szövetségi központokat is létesítsenek.

A legelső ilyen központ egy szőrü-bőrü emberekből alakult. Közösen gazdálkodtak, közösen legeltették marháikat, közös faizási jogot gyakoroltak, közösen, egyenlő arányban élvezték mindazt, a mit a természet a maga jókedvéből ingyen nyújtott.

Ezek voltak a legelső falusi községek, — melyekből teljesen ki volt zárva a spekuláció. Ki kellett volna azt — nézetem szerint — örökre zárni, ha a falusi községi szervezetet fenntartani akarják.

Minden falunak egy nagy családot kell képeznie; a családi kötelékből kifolyó kölcsönös szeretet kellene, hogy vezesse és támogassa munkájukat, mert csak ezen az uton lehet boldog, megelégedett falusi életet elképzelni.

E falvakban az emberek élete egyszerű, szükséglete csekély, szükségletének kielégítési módjai könnyűek, mert a termés forrásai elévülhetetlenek, kifáradhatlanok. — A föld minden évben új és új virágokat hoz, új és új termést nyújt.

Ilyennek képelek én egy falut és ha intéző lettem volna, vagy volnék, a falu ilyen minőségét okvetlen föntartanám.

Nincs szükség e helyen üzérkedésre, nincs szükség e helyeken ama számos birtokcserére, a mely ma folyamatban van. Nincs szükség a gyűrűs házaló pántlikájára és a kacérságot fejlesztő és erkölcsöt rontó más portékáira.

Nincs szükség a rabló-gazdaságra sem, melyet ma szélteben-hosszában mindenütt divatként üznek. De akkor nem szabad egyenes és közvetett adóval, községi és más rovatokkal annyira tulterhelni, mint ma a többek közt, nálunk is van.

Napjainkban az államháztartás és közös költségek egy jó részének súlya a falusi földmivest nyomja, s mint a pelyhet a forgó-szél viszi, sodorja a kiscigányt a vasut, a hajó más, nyugodtabb, kevésbé terhelt vidékre.

Az egyszerű gazdálkodással foglalkozó falusi ember tehát termeljen, gazdálkodjék belterjesen, tömörüljön, szövetsézzék a falu keretén belül, *találja föl boldogulásának módját otthon;* óvakodjék a rendszerint gépeket ajánló házaló-ügynököktől, tartson össze, *be-meg dolgozt papjával, tanítójával,* a falu elejével és egyetértéssel, bizalommal rendezze ügyeit.

Ez az államok fentartására föltétlenül szükséges, spekuláció nélkül alakult falusi

„SZEKELY-UDVARHELY” TÁRGZÁJA.

Drága masina.

— Irta: H. E. —

(2. Folyt. és vége.)

Az öreg Szremcsevics, hogy megtudta a dolgot, dühös lett. Sándor nem is mert a szeme elé kerülni napokon keresztül. Azonban az öreg mégis eléapta egyszer.

— Mit akarsz te szerencsétlen, honnan veszel te annyi pénzt, amennyi annak a drága masinának kell? Neked nincs annyi vagyonod, mint Sándor királynak.

— Ő szeret — apám — s érettem majd lemond minderről. Mióta személyesen ismerem, sok jó tulajdonságot fedeztem fel benne. Én úgy fogom őt szoktatni, ahogy én akarom. Szoktatásomban nem fogom a marhakereskedő példáját követni. Olyan asszonyt nevelék aztán Milánából, amilyen nekem kell. Mert én azt mondom: Olyan az asszony, a milyenné neveli az ura. Nem va-

gyonért jön Milána énhozzám, hanem szeretetből. Ezt ő maga mondta s én hiszek neki.

— Nem és ezerszer nem! Visszaveszem tőled a boltot, ha elveszed. Feltételhez kötöttem a bolt átadását. Jogom van megmásítani a szerződést, ha ellenemre nősülsz. Az én szerzeményemet nem fogja elpusztítani ez a drága masina! — mondá haraggal az öreg s otthagya a fiát.

Másnap megüzente Sándor, hogy mit akar az apja. Személyesen nem merté elmondani Milánának. S azon este busan, lehorgasztott fejjel sétált el az ablakai alatt. Dehogymert feltekinteni a szép asszony ablakára.

Az asszony észrevette. Ujjával dobolni kezdett az ablaküvegen. Sándor erre felnézett és a következő perczben már benn volt a házban.

Milána harag helyett szemrehányásokkal fogadta:

— Azért szeretlek, hogy elkerülj? Hát az apád elsőbb neked, mint én? Jó, én belenyugszom mindenbe. Egyet szerettem életemben s az is elhagy az apja miatt!.. De nem baj, nem fáj az én szívem sokáig! Meggyógyít a koporsó!

— Utóljára csókolsz ma, utóljára borulok a válladra. Holnap a hideg föld lesz az én vőlegényem...

Sándor rémülten ölelte magához. Mintha félne, hogy mindjárt elveszti.

— Mit akarsz tenni édes Milánám? Neked élni kell s én elveszek az apám ellenére is. Ha elveszi a boltot dolgozni fogok s eltartalak a két kezem munkájával.

— A bolt miatt ne busulj! Utánna jártam én ma a dolognak.

— Visszaveheti tőlem.

— Dehogym veheti. Reád van írva, tehát a tied.

— Ha apám beleegyezése nélkül nősülsz, visszaveheti. Igy van kötve a szerződésünk.

— Igen ám, ha te okosabb nem volnál s tul nem járnál a vénirigység eszén. De te okosabb vagy s nem áldozod fel a boldogságodat az ő szeszélyének. Holnap mindjárt bemegy a körjegyzőhöz s ott tanuk előtt nekem ajándékozod a boltot. Minthogy az apád az ő feltételét elfeledte bejegyeztetni hivatalosan, tehát nem tehet semmit most. Mikorra perrel oda menne, hogy te elismerd a feltételt: addig én eladom a boltot s az árát eltesszük. Az én nevem alatt újra boltot nyitunk s az öreg vegye vissza akkor ha tudja, ha megnyeri a pert. Mikor a pénz a kezembe lesz, al-

közösség azonban ma már a kifejtett igények kielégítésére nem elegendő.

A családi kötelék iránti érzés nem mindenkién egyenlő nagy, sőt — fájdalom — sokakban eme kapocs lazult, meggyöngült.

Lassanként az egyén lépett előtérbe. Nagyobb föladatakra vállalkozott és részben azokat még otthon falujába meg is valósította. De ez által kinőtt, kivált, elszakadt a falusi keretből. — Kinőtt a család szűk kötelékéből is és többé már nem egymás mellett, hanem egymással szemben találjuk az embert.

Az ilyen egyén aztán magáért küzd. Annyit élvez, a mennyit élvezni tud, annyit szerez, mennyit másoktól, néha-néha leplezett ököljoggal is el venni képes.

Lenyomja a termelés árát, kihasználja a falujában meg félni nem tudó kezeügyébe tévedt emberi és állati munkát és pedig oly lelketlenül, hogy egész nemzedéket, családokat tesz satnyává. S ha termelése meg van, idegen piacot keres árui értékesítésére.

A mikor már sok ilyen ember nőtt ki az országban a falu kebeléből, ezeknek is kellett egy szövetkezeti szervezet. És ezt a szervezetet megtalálták a város alapításában.

A világ összes nagy városai az e fajta spekuláczió épültek föl. A spekuláció összeköti — már nem családi közösség, hanem érdek alapján azokat, kik előbb egymással szemben idegenek, sőt nem egyszer ellenségek is voltak.

Szépen, lassan ez alakulásoka oka hosszú időn át elsimult, kiegyenlítődött és ma már ezek az ilyen alapon szervezett városi közösségek is szükségesek és jók. Alkalmassak a faluk kötelékében meg nem térő egyének befogadására, az ipar és kereskedelem fejlesztésére, fokozására és előmozdító czél-szerű nemzetközi szerződések útján az államok rohamos meggazdagodásának.

Csak egy példára hivatkozom hazánkban; a székesfővárosra Budapestre, mely ma

egymagában pénzüzetetei, iparvállalatai, építési vállalkozások és minden más árukban sokkal nagyobb értéket képvisel, mint Magyarország sok-sok vármegyéje együttvéve.

Ma már az a jogunk és kötelességünk, hogy úgy a falusi, mint a városi alakulásokat fenntartsuk és fokozzuk.

Őrizzük ellen gyárvárosokban a gyárosokat, hogy embertársaik munkaerejével vissza ne éljenek. Az asszonyokat és gyermekeket csak koruknak és nemüknek megfelelő alkalmas munkára használják fel, mert az üzérkedés tulkapásai tönkreteszik, aláássák a nemzet egészségét.

És ha ez sikerül nekünk, úgy a falusi élet a városival altruisztikus, a spekulatív étellel harmonizálni fog s Magyarország, édes hazánk, nagy és hatalmas lehet! . . .

A falusi, a földmivelő elem még nincsen kellőleg szervezve. Azt az ahoz értéknek okvetlen szervezni kell.

Valamennyi földművesnek hitelszövetkezetekben, termelési tej- és tejtermékek értékesítő, baromfi-tenyésztő és értékesítő szövetkezetekben kell tömörülni.

Elvi jelentőségű határozatok. — A m. kir. közig. bíróság általános közig. osztályának VII. sz. döntvénye: »A községekről szóló 1886. évi XXII. t.-cz. 34. §. a) pontjának az a rendelkezése, hogy a nyereségvágyból elkövetett büntett vagy vétség miatt jogerejüleg elítelt a legtöbb adót fizetők névjegyzékébe nem vehető fel, csak azokban az esetekben alkalmazható, a melyekben a hozott bírói ítélet tartalmából, jelesen akár az ítélet rendelkező részéből, akár annak megokolásából kitűnik, hogy az adott esetben a nyereségvágy tényleg fennforog.« — A m. kir. közig. bíróság 3086/900. sz. határozata: »Betegápolási ügyekben két egybehangzó alsóbbfoku határozat ellen és van további felebbezésnek helye.« — A m. kir. belügyminiszter 36089/900. sz. határozata: »A törvényhatóság első tisztviselője (alispán, polgármester) az egyleteket alapszabályszerű működésre utasíthatja és a jogaiiban sértett tag érdekeit az egylettel szemben megvédeni köteles. Az alapszabályok rendelkezéseivel ellentétes közgyűlési határozatok önmagukban semmiek.«

kor meg is esküszünk. Addig várunk, hogy az öreg higgye azt, hogy már lemondta rólam s ne tegyen semmi lépéseket ebben az ügyben.

Szremcsevics boldogan csókolta meg a Milána piros ajkait a jó tanácsért.

— Nem hiába hasonlít Draga Masinra, mert okos asszony. Lám úgy rendbehozta a dolgot, hogy még mondani valója is alig volt a közjegyző előtt. Tudott az már mindent. Csak a kész okiratot kellett aláírnia.

Közjegyző, telegkönyvvezető udvarias emberek. A szép asszony ügyét hamar lebonyolították. Három hét alatt már el is adhatta Milána a boltot az összes melléképületekkel együtt.

Az öreg Szremcsevics nem perelt, hanem ehelyett elköltözött Aradra.

Augusztus huszadikára tüzték ki az esküvő napját.

Szremcsevics Sándor a megelőző napon elment Temesvárra, hogy elhozza a menyasszony ruhát, melyet ő vett s mely egyszerű volt nagyon. Megakart mutatni mindenkinek, hogy Milána az ő kedvéért lemondott a fényüzséről. Még a menyasszonyi ruhája is egyszerű!

Csak este későn ért haza s nem akarta felzavarni Milánát. Ugy küldte el a ruhát egy cseléddel.

Az esküvő napján, odagyűlt a násznép, a menyasszony házához s türelmesen várt a menyasszonyra; aki bizonyosan azért késik, mert nagyon szép akar lenni s hosszasan öltözködik, mint mások.

Csak Szremcsevics türelmetlenkedik. Háromszor is kopog a Milána belső szobája ajtaján. Azonban onnan még mindig türelemre, várakozásra intő hang válaszol.

Déltájba aztán előjön a szobából a Milána öreg, megbízott ráczselédje. Gunyos mosolylyal ajkán tudtára adja az összegyűlt násznépnek s a vőlegénynek, hogy Milánára hiába várnak. Az még az esti vonattal elutazott Romániába Adamovics Pállal, aki még az ura idejében nagyban udvarolt neki.

Szremcsevics rárohant az öreg asszonyra, hogy megfojtsa. A jelenlevők nem hagyták.

— Miért nem mondtad ezt meg, még reggel?

— Nekem az én asszonyom parancsol s én úgy tettem, a mint ő parancsolta.

Világnapló.

— Április 17-én.

Alaposan megvitatják a közoktatásügyi költségvetést. Az általános vita befejezését még mindig nem lehet előre látni. Napról-napra jelentkeznek a mindenpartbeli szónokok, hol megdicsérve, hol lekritizálva a mai közoktatási politikát. Az ily módon elyülő képviselőházi tárgyalások miatt újabb indennitit fog kéri a kormány, mely júniusig terjedő időre szól. — A Corda-Frateres nemzetközi deakkszövetség nagyban készülődik az ez évi szeptember havában Budapesten tartandó nemzetközi deakkongresszusra. Már előre vetette volt árnyékát a szövetség román osztályának agitatója, mely agitáció e hó elején Rómában tartott nemzeti deakkongresszuson folytatodni akart, de szegyenletes kudarcot vallott a magyar kiküldöttek erős magatartása s az olaszoknak a magyarokkal szemben kifejezett lelkes szimpatiajuk következtében. A merre jartak, a hol megjelentek, mindenütt rokonszenves tüntetés tárgyat képeztek a magyar kiküldöttek. A román delegatusok zaslóval kedveskedtek az olaszoknak a testvériség jelöl, de különös rokonszenvet ezzel sem költöttek az olasz ifjakban, mert azok ellenkezőleg a magyar ifjaknak ajánltak fel egy selyem zászlót, melyet dr Bassó-Arnoux nyújtott át lelkes beszéd kíséretében, éltelve Magyarországot. — Goldis püspök elhalálzásával megürült aradi gör. kel. püspöki széket betöltésére május hó 5-en ejtik meg a választást. A püspök jelöltek között van Mangra Vazul is, ki egy ízben — a memorandum pörben való szereplése miatt — a papi és tanári funkciótól el volt tiltva. Ismertette nevével Mangra az által is, hogy Predealon a magyar zászlót meghajtotta a román vendégek előtt. — Meghalt gróf Pálffy Andor lovastábornok, a magyar királyi testőrség kapitánya. Az elhunytat Pozsonyban temetik el.

Tripolisz anexionjáról elterjedt hírekkel szemben most az a verzió kering, hogy Olaszország nem anektalni akarja Tripoliszt, hanem békés uton megszerezni. Az olasz kormány azt akarja, hogy a porta adja át Tripoliszt Olaszországnak a szultán szuverenitásának fentartása mellett s ennek viszonzásául Olaszország Törökországnak olyan kölcsönt nyújt, hogy azzal zilált pénzügyeit véglegesen rendezheti. — Az angol képviselőházban a költségvetés tárgyalásánál kitűnt, hogy a bur

Szremcsevics rohant a szolgabírói hivatalba. — Ne busuljon Szremcsevics, mert még nem mehettek át a határon s vissza hozatjuk! — vigasztalta a szolgabíró — adjon hamar szemleírását!

A szolgabíró pár perc alatt elkészült a sürgöny szövegével.

Szremcsevics nagyobb bizonyosság kedvéért maga vitte a táviró hivatalba.

Ott, a táviró kisasszonnyal kibővítette, illetőleg kiigazította a szöveget. Nehogy valami hiba essék miatta.

— Irja oda még kérem, hogy ez a drága masina nekem negyven ezer koronába van. Nála van a boltom ára. Csak ezt vegyék el tőle, aztán eresszék utjokra őket.

Estefele megjött a válasz a határról.

A szolgabíró maga olvasta fel Szremcsevicsnek.

— A délutáni órákban többen mentek át a határon. Ezek között egy Adamovics Pál nevű uri ember is egy feltűnő szépségű asszonnyal; de minthogy utlevelük rendben volt s náluk semmiféle drága masinát nem találtunk, át lettek engedve a határon.

háboru mennyire meghibbantotta Anglia pénzügyi egyensúlyát. Hicks-Beach birodalmi kincstáros kimutatta, hogy 45¹/₂ millió font lesz a deficit, azaz a mi számításunk szerint ezer millió koronán felül. A deficitet oly módon jelzi fedezhetőnek, ha a jövedelmi adót felemlik, a gabonára vámot vetnek ki és 32 millió fontos 2³/₄ százalékos konzolokban kibocsátandó kölesön vétetik fel. — Londoni táviratok szerint az angol kormány megkapta a burok választását a békeföltételekre, melyek felett a minisztertanács két óra hosszat tárgyalt. A béke kilátások állítólag kedvezők s a politikai klubok nézete szerint a békeszerződések néhány nap múlva alá is íratnak.

A fenségesről.

— Irta: Nosz Gusztáv. —

Ha valamely korról, ugy a miénkről elmondhatjuk joggal, hogy az élvezetek kora. Aprajagynagya, ifja és örege hajhássza az élvezeteket.

De midőn szó² van az élvezetről, észrevesszük, hogy bizony nagy különbség van élvezet és élvezet között. Pl. az éhség vagy szomjúság csillapítása is élvezet; valamely társadalmi, politikai, tudományos vagy művészeti problema szerencsés megoldása is élvezet; a költő, a szobrász, a festő valamelyik remek, alkotásának szemléletében való elmerülés is élvezet. De míg az első példa érzéki, a második értelmi élvezetről szól, addig a harmadik élvezetről tesz tanubizonyosságot, a mely az előbbi kettőtől lényegesen különbözik. Mert míg amazoknál az ember a tárgytól, valamit követel, vagy azt még fel is használja, átídomítja, addig a harmadik élvezet tisztán csak szemléletből áll, csak képzeletben él; tárgyától nem kívánunk absolute semmit sem, nem akarjuk azt módosítani, átídomítani, vagy elsajátítani; tehát sem érzéki, sem érzelmi vágy nem ébred fel lelkünkben; az élvezet itt, mint említettem: csupán a szemléletben és képzeletben van.

Ezt az élvezetet aethetikának nevezzük. Ez kizárja a puszta tétlen s gondolatnélkül bárméskodást, hanem a helyett követeli, hogy képzeletünk tárgyát a maga legnagyobb tökéletességében, teljes összhangzatában képzeljük. Minthogy a tapasztalat azt mutatja, hogy az aethetikai élvezet mély gyökeret vert az ember kedélyében, az a kérdés támad:

1. mely feltétel alatt lesz az alany részéről valamely szemlélet aethetikai szemléletté és
2. mit követelünk a tárgy részéről, hogy az aethetikailag nyilvánulhasson?

Ha az alany, mint szemlélő valamit vár, óhajt, követel szemléletének tárgyától, ha valamely czélt óhajt elérni, kedélye nyugtalan, sőt szenvedély is vesz rajta erőt. A meddig ez az állapot tart, addig lelki szabadságról nem lehet szó, addig nem vagyunk függetlenek a tárgytól, de mihelyt kívánságunk megszűnik, azonnal beáll a tökéletes lelki szabadság és függetlenség, vagyis az az állapot, a melyben nem kívánunk egyebet a tárgytól, mint azt, hogy *tisztán képzeletben* szemlélhessük és képzeletben élvezhessük, vagyis hogy önzetlenül tessék nekik. Tehát a kívánságektől, szenvedélyektől való tökéletes szabadság az a talaj, a melyben az aethetikai élvezet gyökerezik. A köznapi élet, a maga gondjaival, bajával, hajszájával elfáraszt és mozgószt függetlenségünköt; fárasztó munka után aethetikai élvezetre képtelenek vagyunk, kell tehát, hogy előbb visszasszerezük testünknek és lelkünknek rugékonyságát, hogy aethetikai élvezetre fogékonyabbak legyünk. Ily kedélyállapotot követel minden művészi és költői működés. Másrészt meg bizvást állíthatjuk, hogy ezt a boldog, nyugodt lelki állapotot semmi sem adja meg jobban, mint az aethetikai szemlélet, mely mindenkor megnyugtatólag hat.

Az élet komolysága számüzte a szükséges szabadságot, az aethetikai élvezetnek éltető elemét. Azért teljes joggal mondhatt a Schiller, ki az

aethetikai ösztönt játékosztónnek is nevezi, hogy „az élet komoly, a művészet vidám“, vagyis a földi lét nyomorán felül kell emelkednünk s a ködös élet szük köréből az ideálok fénykorába kell felszállanunk, ha tiszta aethetikai élvezetet kívánunk.

Ezzel megkaptuk a feleletet arra a kérdésre, hogy mely feltétel alatt lesz az alany részéről valamely szemlélet: aethetikaivá?!

A második kérdés az: milyen feltételek alatt hat valamely tárgy aethetikailag? A mi az alany részéről a szemlélet, az a tárgy részéről a maga jellemzetes megnyilatkozása,

Lássunk néhány példát.

Valaki jó egészségnek örvend és megvan benne a szükséges kellékek, t. i. a szabadság és függetlenség arra, hogy a természet szépségeit élvezhesse, de például maga a természet, a vidék nem nyilatkozik meg saját igazi mivolta szerint, mert akadályozza szabad tökéletes nyilatkozatában az eső, szél, zivatar, hóföregtet stb. Ez esetben az aethetikai hatás be nem következhetik

A víznek is van alakja és tartalma, kérdés: mely feltételek mellett lesz aethetikai tárgygyá? A pohárban nem, mert tartalmának, mivoltának szabad nyilatkozatában akadályozza a szük pohár. De a víz mint csergedező patak, vagy mint hatalmas vizesés, rohamosan haladó folyó, vagy mint sziklákon aláeső zuhatag, mint játszadozó vizsugar mint tó, vagy mint véghetetlen tenger stb. aethetikailag hat. És minél fogékonyabbak vagyunk e nyilatkozatok befogadására és képzeletünkben való élvezésére, annál jobban és szebben megelevenitnek azok s alakot öltenek.

Láttuk tehát azt is, hogy személyeké lesznek. Az emberi beszéd is tárgya az aethetikai élvezetnek, ha szabadon, akadálytalanul, keresetlenül nyilatkozhatik tartalomában és alakban, gondolatban és szóban. Tehát nem elegendő, hogy a gondolatok szépek, az eszmék mélyek, hanem hogy alakjuk, a beszéd is folyékony legyen, hogy minden kelléke összhangzatos egészet képezzen. Valamely tünemény vagy tárgy akkor hat aethetikailag, ha jellemzetes sajátosságaiban, szabadon és tökéletesen nyilatkozik meg. És így áttérhetünk tulajdonképeni tárgyunkra ezzel a kérdéssel: melyik az első aethetikai mód, vagyis mivel kezdődik minden aethetikai szemlélet? Kérdésünkre megadták a feleletet maguk azok a kellékek, a melyek az aethetikai szemléletet eredményezték, t. i. a tökéletes szabadság állapota, a midőn a köznapi életünk kicsinyességét, fogyatkozásait lerázzuk s mintegy a Lothe vízből merítvén, egy új: az aethetikai szemléletnek első formája a fenséges.

(Folyt. köv.)

Pár szó a peronosporáról.

(Peronospora viti cola)

Nagy-Solymos, április hó.

I.

Vármegyénk tekintélyes része szőlőtermő lévén, azt hiszem nem végzek fölösleges munkát, ha pár szóban itt, ez alkalommal egyet-mást elmondok a szőlő egyik káros betegségéről, mely ellen — hála a kutató ész leleményességének — már védekezni is lehet. Bár év-évután borzasztó arányokat öltve lép fel a peronospora (peronospora viti cola) s bár mint említém védekezni is képesek vagyunk ellene, mégis fájdalommal tapasztaltam, hogy vármegyénk területén a védekezési munkálatok hiányosan vannak bevezetve, sőt állíthatom, hogy vannak helyek, hogy a permetezésnek még hírért sem hallották. Jelen soraimat is éppen azon indító okból írom, hogy e bajon tehetségemhez képest egy parányit segítsek, elmondom itt a védekezési művelet mibenlétét, meg a védőanyag (Bordói lé) elkészítését. Az utóbbi pontos elkészítésétől függ, hogy a végzett munkát siker koronázza.

évvvel ezelőtt 1989-ban eszközöltetett először Medgyesen. Fellépése azonban oly gyenge volt, hogy az ottani gazdák ügyet sem vetettek rá. Még a következő években sem tettek védekezési kísérletet, bár a betegség aránytalanul terjedt. A külföld példáján okulni nem akartunk, bár köztudomású volt a tény, hogy Németország, Ausztria, Olaszország már általánosan védekezik ezen betegség ellen. A filoxera-csapás nem oktatott ki előrelátóknak lenni, hanem ezzel is tétlenül várunk be az 1891-iki termési krachot. Bizony irtózatoss pusztítás volt az, mely az előző negyedfélmillió hektoliteres termést 1 millió 200 ezer hektoliterre redukálta. Ha ezen termési különbö-

Erdélyben az utólagos betegség mintegy 22 zetnek pénzértékét vesszük és ha az elszűrt must hektoliterjét csak 10 koronába számítjuk is, ugy ugy is huszonhárom millió koronát tesz ki azon érték, melyet e hitvány kis gomba kicsavart a bortermelők kezéből. A fenti példa bizonyítja tehetát, hogy nem szabad az ellenséget kicsinyelni soha, hanem védekezzünk ellene mindig komolyan.

Mint fent említém a peronospora egy parányi kis elősdi gomba, mely a szőlő leveleit támadja meg és teszi tönkre; persze ezzel a termést is elpusztítja, mert levél nélkül termést nem lehet hallani. E parányi gomba testecskéi szabad szemmel csak nagyobb tömegben láthatók a szőlőlevél hátlapján, hol ha megnézzük úgy tűnik fel, mintha finom czukorporral foltonként és a levelek mentén be lenne hintve. A mellapon a fehér hátfoltoknak megfelelően pedig sárga foltok észlelhetők. Nem téveszthető azonban össze a szösz betegséggel (Phitoplus viti), melynél a hátlapon észlelt szösz-szalagoknak megfelelően a mellapon dudorodás észlelhető. A peronospora foltok rövid időn a levél egész terjedelmében szétterülnek, mi a levél végpusztulását jelenti; miután az összezsugorodik és lehull. Ez az állapot rendszeren akkor áll be, mikor a levelekre a legnagyobb szükség volna; tekintettel a firtók megérlelésére. Megjegyzem, hogy ezen betegség nem csak a leveleket támadja meg, hanem megtámadja a fiatal gyümölcsöt és ugy a fiatal hajtásokat is.

Védekezni ellene a permetezéssel lehet, mely célra ma már igen alkalmas és megbízható működésű permetezők vannak. A permetezéshez pedáns pontossággal, az alább leírt keveréket kell elkészíteni. Megjegyzem, hogy ma már a kereskedésekben jobbnál-jobb szereket hirdetnek, melyektől azonban óvakodjunk, miután azok rendszeren értéktelen holmik, melyek semmit sem használnak s éppen ebben van a káros hatásuk. A bordói levél mindenki maga készítheti el magának és ha azt figyelmesen elkészítette, nyugodtan végezheti munkáját, mert ha a permetezés szabályait betartja, a siker biztos.

Közmívelődés.

Meghívó. Az udvarhelyi esperes ker. róm. kath. tanítóegylet sóvidéki fiókköre tavaszi gyűlését 1902. évi április hó 29-én d. e. 9 órától kezdődőleg Etéden tartja, melyre van szerencsénk a tanúgy barátokat tisztelettel meghívni. Tárgysorozat: 1. Veni Sancte szentmisével. 2. Papp Gyula helybeli plebános hitoktatása. 3. Bálint Zoltán helybeli tanító tanít. 4. Elnöki megnyitó. 5. A mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása. 6. Veress István atyhai tanító szavalata. 7. Gyuresovecz Károly ülkei tanító felolvasása. 8. Udvard Róbert társai vonatkozó új vármegyei szabályrendelet tárgyalása. 9. Vitatétel: a faiskolákra vonatkozó új vármegyei szabályrendelet tárgyalása. 10. Gál Sándor oroszhegyi tanító és társai quartett éneke. 11. Aelnök választás. 12. Birálatok, indítványok. 13. Ugy a hátrálékos, valamint a folyó évi tagsági díjak befizetése. Szent-Tamás, 1902. évi április hó 10-én. Süller István, fiókköri elnök. Gyuresovecz Károly, fiókköri jegyző.

Értesítés. A székelykereszturi m. kir. állami tanítóképző intézet I-ső osztályába az 1902—1903. iskolai évre felvételtnek oly épített, épszervezetű, egészséges ifjak, szám szerint 24, kik 14-ik életévüket betöltötték, de 18 évesnél nem idősebbek és a gymnasium vagy reáliskola, vagy a polgári iskola legalább 4 alsó osztályát, vagy a felső népiskolát jó sikerrel végezték, vagy a jelen év június hó végéig elvégzik. A felveendő ifjak közül 20, jó iskolai bizonyítvány és kellőleg igazolt szegénység alapján, a következő állami segélyben fog részesítettetni: havonként 10 korona pénzsegély, fehérnemű mosatás és netalán betegség esetében gyógykezelés. A pénzsegély a tanuláshoz és magaviselethez képest már a második évr kezdve 12, 14, 16 koronáig emelkedhet havonként s az együttlakásra is bejuthatnak, hol ingyen lakást, fűtést és világítást is élveznek. A felvételt sajátkezűleg írt és 1 koronás bélyeggel ellátott folyamodások tanítóképző-intézetünk igazgató-tanácsához czimezve jelen év május 31-éig alulírottához küldendők be. A folyamodás a következő és szabály szerint felbélyegzett okmányokkal szerelendő fel: 1.) Iskolai bizonyítvány az 1900—1901. iskolai évről, s igazgatói igazolvány (évharmadi értesítő) arról, hogy az illető a jelen 1901—1902. iskolai évben mely osztálynak a tagja s milyen magaviselettel és előmenetellel tanul? A jelen tanévi végbizonyítvány a felvétel napjáig, július 1-ig az igazgatóságához utólagosan okvetlenül beküldendő. 2.) Születési bizonyítvány. 3.) Tisztiorvosi bizonyítvány arról, hogy a folyamodó semmi olyan testi fogyatkozásban, fejletlenségben vagy eltorzulásban nem szenved, a melyek a tanítással járó nehéz foglalkozásban akadályoznak, vagy pedig a serdülő gyermekek illetlen gunyolódását önként kihívják. A tisztiorvosi bizonyítványnak részletesen kell továbbá tanuskodnia arról, hogy a folyamodó növendék teljesen egészséges, épszervezettel bír, s hogy különösen látási, hallási és beszélő organuma hibátlan. 4.) Ujraoltási bizonyítvány. 5.) Hiteles községi vagy szegénységi bizonyítvány a szülők társadalmi állásának felemlítésével, azoknak vagyoni állapotáról, kimutatva ebben részletesen, hogy a szülők ingatlan birtokuk, üzletük, iparuk vagy hivataluk után, s netalán egyéb forrásokból mily összegű évi jövedelemre számíthatnak, vagy esetleg a növendék nem bír-e magánvagyonnal s ha igen, annak jövedelme hova fordítatik? 6.) Hiteles családi kimutatás, melyben kimutatandó a családtagok száma névszerint, azoknak egyenként az életkora s az, hogy közülök hány van a családfő közvetlen gondozása alatt és hány van távol a szülői háztól, s a távollevő mily mértékű neveltetési költséggel terheli meg a családfenntartót? A felsőbb (II. III. IV.) osztályokban az ösztöndíjas helyek felebbvitel útján mind be vannak töltve. Minden felvett ifju köteles lesz magával hozni 1—1 rendbéli nyári és téli ruhát, 6 pár változót, 3 hálóinget, 12 zsebkendőt, 6 törülköző-kendőt, 6 pár kapzát vagy harisnyát, 1 párnát, 2 párnahéjat, 2 alsó lepedőt, 1 szalmazsákot, 1 paplant, 2 paplanlepedőt és 1 ágycseritőt, továbbá 2 pár cipőt, fésűt, hajkefét és háromféle cipőkefét. Minden fehérneműre a tulajdonos neve jegyző-tintával irandó fel, a bennlakók számára ágyról, asztalról, székről szekrényről s egyéb butorokról, valamint szalmazsákról és pokróczokról gondoskodva van. Köteles továbbá mindenki tankönyvekre 30 koronát évről-évre, a tanév elején, bejövételkor, az igazgatóságához befizetni. Az esetleg fenmaradó összeget az illető visszakapja, a hiányt pedig pótolja. Székely-Keresztur, 1902. április hó 13-án. Ujvári Mihály, állami tanítóképző-intézetű igazgató.

Különfélék.

Székely kongresszus Székely-Udvarhelyen.

Néhány év óta mind gyakrabban olvashatunk a sajtóban a székely-kérdésről. A kérdés megvitatása már oly nagy arányokat öltött, hogy ügyünk iránt nemcsak a kormány kezdett jobban érdeklődni, hanem olyan egyesületek is programjukba vették a székely-kérdést, melyeknek támogatása nagy nyereség Székelyföldünkre.

A múlt év őszén a székelyföldi orsz. képviselők pártkülönbség nélkül, az Emke, a Székely Egyesület, a marosvásárhelyi Székely Társaság és az önkényt csatlakozó Országos Magyar Gazdasági Egyesület már együtt tanácskozik a segítség módozatairól és együttesen határozták el, hogy a létező bajok megbeszélése és a segítség módozatainak megállapítása czéljából még a jelen év nyarán Székely Kongresszust rendeznek — a Székelyföldön.

A kongresszus előkészítése már megtörtént, a munkaprogram elkészült és az egyes előadók már lázasan dolgoznak javaslataikon.

Mindezen dolgokat nekünk, székelyeknek örömmel és hálával kell tudomásul vennünk és a ki őszintén szereti e földet és fáját, az tétlenül nem maradhat, mert az segítségére kell siessen azoknak, kik őszintén ohajtják a székelység megtartását a Székelyföldön. Vajha a székelységnek minél több fiát látnók a munkások sorában, hogy minél fényesebb bizonyítékát tudnók adni annak idején, a Királyhágon tuli testvéreinknek, kik tüzhelyeink között fognak felkeresni, hogy a székely nép még mindig nagy intellektuális erővel rendelkezik és intelligenciájából a régi székely fajszeretet még nem halt ki. Vajha, vajha!

A kongresszus helye és ideje még nincs meghatározva, azért éppen a hely kitűése érdekében szándékunk felhívni vármegyénk vezetőségének figyelmét.

E tárgyban különben a székelykereszturi Székely Társaság is indított mozgalmat és erőshatunk, hogy megyénk fő- és alispánja, továbbá a város polgármestere mindent el fognak követni, hogy a kongresszus városunkban tartassék meg. Nincs hozzáadni valónk a sz.-kereszturi Székely Társaságnak e tárgyban a megye főispánjához, alispánjához, a város polgármesteréhez és a sz.-udvarhelyi Székely Társasághoz benyújtott előterjesztéséhez, azért azt a következőkben adjuk közre:

— A székelység érdekében megindított hazafias mozgalom eredménye gyanánt, a mint már köztudomásu, hazánk tekintélyes egyesületei léptek sorompóba és együttes határozatuk szerint, még az idei nyár folyamán székely kongresszust rendeznek a Székelyföldön.

A kongresszus helye még nincs meghatározva, azért Székely Társaságunk f. hó 9-én tartott ülésében elhatározta, hogy felkéri megyénk és a székelyváros vezetőit, valamint a székelyudvarhelyi testvér Társaságot, hogy együttes mozgalmat indítva, eszközöltessék ki az, hogy a kongresszus Székely-Udvarhelyen tartassék meg.

Indokolja kívánságunkat az, hogy Székely-Udvarhely már természeti fekvésénél fogva is a Székelyföld központjában fekszik, minek következtében innen Székelyföldünk bármely része a legjobban megközelíthető, a mi főleg a rendezendő kirándulások szempontjából is fontos; de indokolja a

székelység másfélezer éves történelmi multja is, melynek tanúsága szerint Székely-Udvarhely volt mindenha a székelyek anyavárosa, közigazgatásának központja.

Ha kezdeményezésünk sikerrel járna, az nemcsak erkölcsileg, de anyagilag is nagy fontossággal bírna megyénk és annak székelyvárosára. Előterjesztésünk szives megfontolását kérve stb.

A székelykereszturi Székely Társaság megbízásából: Borbély Sámuel elnök, Barabás Endre titkár.

Megvagyunk győződve, hogy a sz.-kereszturi Székely Társaság indítványának megvalósulását minden sz.-udvarhelyi lakos melegen óhajtja, s elismeréssel adózik az indítványozóknak azért.

A eszme megvalósítása azonban édes mindnyájunktól függ. Erős a hitünk, hogy megyénk telkes fő- és alispánja, valamint városunk fiatal polgármestere és a helyi Székely Társaság megragadják az alkalmat és mindent elkövetnek, hogy a kongresszus rendező bizottságát megnyerjék az eszmének.

Ajánljuk az elmondottakat az illetékesek szives figyelmébe.

— **Templomszentelés.** A Szent-Ferencz-rendiek helybeli templomát tudvalevőleg restauráltak és gyönyörűen kifestették az ügybuzgó szerzetesek s ezeknek élén P. György József zárdafőnök fáradságot nem ismerő munkálkodása folytán. Az újra alakítás több, mint 8000 koronába került. Ennek a templomnak újra való felszentelése ma (vasárnap) d. e. 9 órakor lesz és a szertartást maga László Polkár rendtartományi főnök fogja végezni.

— **Uj gazdasági tudósító.** A földmivelségi miniszter Nagy Ferencz bözdüjfalusi lakost vármegyénk székelykereszturi járására nézve a gazdasági tudósítói tiszttel megbizta.

— **Micsey F. György** szintársulata e hó 16-án bucsut vett városunk közönségétől és Csik-Szeredába vonult szerencsét próbálni. E hó 12-én „Az asszonyregem” operette, 13-án „San-Toy” és este „A cigánybáró” operettek, 14-én „A titkos rendő” bohózat, 15-én „A svihákok” operette 16-án pedig „Pillangó kisasszony” énekes dramolett és „Az almafa” cz. pályanyertes vígjáték kerültek előadásra. Mindössze 17 estén játszott a társulat, mivel a 12 előadásos bérlet után egy másodikat összehozni nem sikerült. Reméljük, hogy ősszel, ugy november havában több sikert lehetne elérni, mert a tavaszi szezon nálunk gyenge s a nagy társulathoz mért terem is jelenleg hiányzott.

— **Hangverseny május 11-én.** A ref. kollegium ifjusága, illetőleg ének- és zenekara május 11-én nagyobb szabásu hangversenyt rendez a kollegium tornacsarnokában. Hogy a hangverseny előreláthatólag nagyon élvezetes lesz, elég ha felemlítjük — addig is, míg a program megjelenik, hogy a többi szép pontok között ott szerepel Bellini „Romeo és Julia” című kedves nyitánya, mit az ifjusági zenekar játszik. Azután előadatik a hatalmas, minden ízében magyar „Bethlen óda”, melynek szövegét Váro Ferencz írta, zenéjét Borsai G. szerelte. Előadja a 6 szólamu vegyeskar (sopran és tenor szóloval), s az ifj. zenekar (kiegészítve harmoniummal, zongorával, trombitával stb.) Lesz melodráma, harmonium és zongorakisérettel; humoros szavalt; czimbalom solo; hegedű, solo, s a végén kurucz nóták *tárogatón* (czimbalom, mély hegedű és zongora kísérettel). A bejövő jövedelemből a rendezőség juttata Bethlen szoboralap javára is; a többi iskolai jótékonycélra megy. Hangverseny után tánc is lesz.

— **Vármegyénk törvényhatósági bizottsága** e hó 24-én a vármegyeház disztermében d. e. 9 órakor kezdődőleg tartja meg évi első rendes közgyűlését, melynek tárgyait kormányrendeletek, hivatalos előterjesztések, választások, szabályrendeletek, községi ügyek, átiratok, kérvények és a közgyűlést megelőzőleg 24 órával előbb netalán beadott indítványok tárgyalása képezik. A főtárgysorozat 92 pontból áll és több általános érdekű ügy van napirendre kitűzve.

— A ma (vasárnap) megtartani a megjelenés

— A gyűlést f. tartani a k az érdeklő meghívja a

— Ugybarátaink megyénk ta künk, vezetünk oly vá merték elra kedves mod esával első reményekkel tettel jött k tanító mun volt határo

„Ily tanító országot!” Mily borzas életnek ha de eddigi u omlanak és nes ismert Istvánról, d tanítói kar méltók önm és állítsunk derült főnö tettel megb lalkozom a tanítóságot, vökre megk gyűjtést me ket nevrer nos nyugtár tenni. Szék Poppov Pé

— 16 kete Sám ki a mult ben 16 ez ev. ref. kol den tanév között — egyenlő ar gium előlj tési kötvén kapván, a nézve, ho tanul egy süljön. Nag a ki egyko halála elő pénz- és umnak ado A férje int feleség eze leányiskolá Kendi Kan vét, így em

— V szenved la napok óta ségletétől e tűzveszélyt mulasztás városrészt fizetni kén

— Bizonnyára hogy egy nek jövet külöztük ből kötele ségünket n állók rész mindig bec és ennek dött tudósi bó 12-én főreáliskola dagabb és telligens k zóság cél nem az ar szempontb kerben áll lás elismer nek, mint fáradozása „Vadróssa dött, mely lösi Irén,

— A „Székelyudvarhelyi Hitelszövetkezet” ma (vasárnap) d. u. 3 órakor fogja helyiségében megtartani évi rendes közgyűlését, tekintet nélkül a megjelenendő tagok számára.

— A Székely Dalegyelet XV. évi rendes közgyűlését f. hó 27-én d. u. 3 órakor fogja megtartani a községi iskola emeleti részében, a melyre az érdeklődő közönséget ez uton is tisztelettel meghívja az elnökség.

— Udvarhely vármegye tanítóhoz és tanügybarátaihoz. Kíméletlen csapás az, a mely vármegyénk tanítóit és tanügyét, szeretett főnökünk, vezérünk, tanácsadónk és őszinte jó barátunk oly váratlan elhalálozásával érte. A kik ismerték elragadtatással beszélték róla, mert ritka kedves modorával, nyájasságával és őszinte tanácsával első találkozáskor megnyert mindenkit. Mily reményekkel, tervekkel és mekkora munkaszerezzel jött közeink és mennyire becsülte a székely tanító munkásságát, mert rövid ittléte alatt ez volt határozott véleménye a székely tanítóról: „Ily tanító sereggel megtudnám hódítani újból az országot!” És... hozzánk jött... meghalni!... Mily borzasztó szavak ezek! Nélkülözésekkel telt életének hajója végre biztos révben horgonyt vet, de eddigi útjában megrongálódott testrészei összemolnának és a révben — elsüllyedt. Demeter Dénes ismert ékes szavaival emlékezett meg Balog Istvánról, de én arra kérem vármegyénk lelkes tanítói karát és tanügyünk barátait: „legyünk méltók önmagunkhoz!” Adjuk össze fitéereinket és állítsunk szeretett s oly korán jobb létre szenderült főnökünknek síremléket. Ezen kegyeletes tettel megbecsültük önmagunkat. Készséggel vállalkozom az adományok gyűjtésére és kérem a tanítókat, hogy a legközelebbi napokban nevékre megküldendő gyűjtőlevelek felhasználásával a gyűjtést megindítani és az összegyűjtött összeget nevére elküldeni sziveskedjenek. A nyilvános nyugtázás e hirdal utján 2 hetenkint fog történni. Székely-Udvarhely, 1902. április hó 16-án. Poppov Péter, kir. tanfelügyelőségi tollnok.

— 16.000 koronás alapítvány. Özvegy Fekete Sámuelné szül. Kendi Kandida urnó, a ki a múlt évben halt el Kolozsvárt, végrendeletében 16 ezer koronát hagyományozott a helybeli ev. ref. kollegiumnak, hogy annak kamatait minden tanév végével öt jóügyezettű szegény tanuló között — különös figyelemmel az árvákra — egyenlő arányban ossza ki a tanári kar. A kollegium előjárásága magyarországi földtehermentesítési kötvényekben az alapítványt a napokban megkapván, a kellő intézkedéseket meg tette arra nézve, hogy az 1902—3-ik éven kezdődőleg öt tanuló egyenként 120 korona ösztöndíjban részesüljön. Nagykedei Fekete Sámuel udvari tanácsos, a ki egykor a ref. kollegiumnak volt növendéke, halála előtt két évvel, vagyis 1868-ban, gazdag pénz- és éremgyűjteményét ugyancsak a kollegiumnak adományozta volt nevével egyetértőleg. — A férje intentióját valószínűleg a nemeslelkű feleség ezen szép alapítványával. A helybeli ref. leányiskolának 2000 koronát hagyott boldogemlékü Kendi Kandida urasszony. Így örökölte meg nevet, így emelt magának emléket!

— Városi közutaink mellett vízhiányban szenved lakosságunk. Egyes kutak hetek, sőt hónapok óta vizet nem adnak. A családok víz-szükségletétől eltekintve is — ments Isten valamely tűzveszélytől, hogy a hanyag kezeléssel származó mulasztás árát — vízhiány miatt — egy egész városrészt elpusztulásával városunk közönsége megfizetni kénytelen ne legyen!

— Felsőleányiskolánk mükedvelői estélye. Bizonyára csodálkozni fog olvasó közönségünk, hogy egy olyan estélyről hozunk tudósítást, melynek jöveteléről eddig hallgattunk, miután nélkülöztük a rendezőségnek azt a közérdekből kötelező figyelmességét, hogy szerkesztőségünket meghívóval megtisztelje. Azonban bosszúállók részünkről sohasem voltunk a közérdeket mindig becsülettel, önzetlenül kívántuk szolgálni és ennek jeléül most is adjuk a következő beküldött tudósítást: Felsőleányiskolánk tantestülete f. hó 12-én rendezte szokásos mükedvelői estélyét a főreáliskola tornacsarnokában, a szokottnál is gazdagabb és változatosabb műsorral. Városuk intelligens közönsége kellően méltányolva a rendezőség célját és ez estélyek nemes hivatását, mely nem az anyagi haszonban, hanem a paedagogiai szempontból ennél sokkal fontosabb erkölcsi sikerben áll, zsufozásig megtöltötte a termet s hálás elismeréssel adózott egy buzgó rendezőségnek, mint az ambiciózus szereplőknek sikeres fardozásaiért. A szép műsor Váradi Antalnak „Vadróssa” című énekes tündérváltójával kezdődött, melynek nyitányát Roediger Meláni és Szöllösi Irén, kíséretét Morascher Hugó játszták zongorán teljes szabotossággal. A többi szereplők valamennyien intézeti növendékek voltak és pedig az intézet minden növendéke szerephez jutván, az estély e tekintetben is megfelelt nevelő hivatásának, alkalmat adva az összes növendékeknek, hogy ki-ki tehetsége szerinti szerepkörben nyilvános közönség előtt is gyakorolhassa magát, fejleszthesse tehetségeit. Az előadás jól sikerült, élvezetes volt s ha bár néha a kezdő művésznők hangján és mozdulatain a hosszas és gondos előkészület daczára is kierzett és meglátszott az első színpadi lüz hatása, bőven kárpótolta a néző közönség szemében ezen hiányokat az a kedves és szingazdag élőkép, melyet a szereplők örömsugárzó, piros arcukkal és kiváló izléssel megválasztott jelmezeikkel alkottak s melynek szemlélésében nemcsak az érdekelt mamák, de maga a közönség is nem győzött eléggé gyönyörködni. A műsor második pontja Morascher Hugó zongorakísérete mellett Mihálovics Béláné művészi éneke volt, ki Cumbert: „Jó kedv”-ét énekelte közönségünk előtt ismeretes, kellemes hangján, mély érzéssel, méltán kiérdemelve a közönség zajos tetszésnyilvánítását. Ezt követte Gondinet-Gabányi: „Valami hibája van” című 1 felvonásos vígjátéka, melyet Daróczy Nina, Korb Jolán, Bocz Endre és Nagy Elemér adtak elő alapos tanulmányra és kellő gyakorlottságra valló ügyességgel a közönség általános elismerése mellett. A szép műsort befejezte s mintegy megkoronázta egy humoros német daljáték, a „Muzsikális józsiskola”, mely Ravasz Árpád szabatos magyar fordításában került színre, ki a darabnak különben is igen szép zenéjét józsi magyar népdalok betoldásával is fűszerezte. A főszerep, Jette konyhafőnöknő szerepe a Félégyházi Mariska kezében volt, ki nehéz szerepét mükedvelőknél szokatlan rutinnal, sok közvetlenséggel és kedves eredetiséggel oldotta meg s nem csak iskolázott hangja, de ügyes játéka által is a legjobb mükedvelők egyikeként bizonyult. Szépek és kedvesek voltak a főzönvendékek: Dózsa Sarolta, Grega Ilona, Hein Eszti, Müller Klára, Roediger Meláni és Szöllösi Irén is, kik kezükben a hangszerül használt konyhaszközökkel szintén igen otthonosan érezték magukat a színpadon, kedvesen csevegtek, szépen énekeltek s összhangzatos játékukkal szép sikert arattak. Ez előadás sikerét nagyban fokozta a hozzáálló szép kíséret, melyet a felsőleányiskola énekkara, a kollegium és reáliskola növendékeiből összeállított zenekar szolgáltatott. Az egész műsor ének- és zeneszámainak sok fáradságot igénylő, szabatos betanítása a Morascher Hugó zenetanár, a szakszerű rendezés pedig Fankovich Gyula főreáliskolai tanár érdeme, mindkettőben tevékeny részt vett azonban s így méltán osztozik az elismerésben Weinberger Fanny igazgatónő is. A műsort táncz követte, hol az ifjuság és közönség a legjobb hangulatban mulatott egész virradtig, hálás pillantásokat vetve az intézet vezetői s főképp annak igazgatónője felé, kik annyi gond és fáradság arán biztosították e feledhetetlen emlékü kedves mulatság fényes sikerét.

— Nyilvános elszámolás. Áll. felsőleányiskolánk által 1902. évi április hó 12-én rendezett jótékonycélú előadás bevétele 524 K, kiadás 294 K 46 f, tiszta jövedelem 229 K 53 f. Felülfizettek Molnár Károly főreálisk. tanár, Székely Dénes 2—2 K, Aronson és Gaibel 1—1 K. Fogadják a t. felülfizetők, ugyszintén a tisztelt közreműködők, kik az est sikereit lehetővé tették, hálás köszönetem nyilvánítását. Nem mulasztatom el Fankovich Gyula és Morascher Hugó tanár uraknak buzgó fardozásukért őszinte köszönetet mondani. A főreáliskola mélyen tisztelt igazgatóságának a tornacsarnok és színpad átengedéseért hálás köszönetünket fejezem ki. Székely-Udvarhelyen, 1902. április hó 18-án. Weinberger Fanni, igazgató.

— Tudomásul. A végrendelet értelmében van szerencsém az érdekelt tudomksára juttatni, hogy a sz.-udvarhelyi ev. ref kollegium kezelése alatt levő Gidófalvi Gábor féle alapítvány a múlt év folyamán kamattökésítés következtében 2508 korona 70 fillérrel gyarapodván, az alapítvány cselekvő állása 1901. decz. 31-én a lezárt számadások szerint teszen: 52,782 K 37 fillért. Sz.-Udvarhely, 1902. április 16. Gönczi Lajos igazgató.

— Petőfi utolsó éjszakája. Sz.-Keresztúrról írják a következő érdekes doigt: Petőfi utolsó éjszakáját Székely-Keresztúron töltötte a mai Gyrfás-féle házban, a mely akkor a Keményeknek birtokában volt. E házban költötte el utolsó vacsoráját is, a mi tejes puliszkából állott. A ház kisasszonyának emlékkönyvében még meg is éne-

kelte a tejes puliszkát. Ez a ház mind ez ideig jeltelenül állott, azért a sz.-keresztúri Székely-Társaság most programjába vette, hogy a lehető legrövidebb idő alatt e mulasztást pótolja oly módon, hogy a nevezett házat díszes emléktáblával jelöli meg az idej évfordulóra. Minthogy Székely-Keresztúrt még más házakat is megneveznek, mint olyanokat, melyekben az utolsó éjszakáját Petőfi töltötte volna, azért a Székely-Társaság megkeresi a Petőfi-társaságot írásban, hogy az adatai Keresztúr mely házat jelölik meg ilyennek. A Székely-Társaság tervbe vette továbbá, hogy a melyik házban töltötte Bem apó a segesvári csatát megelőző és követő éjszakákat, azt is megjelöli, addig, míg a nevezetes épületek az Albina kezébe nem jutnak.

— Köztudomásu. hogy a Zoltán-féle csúsz- és köszvény elleni kenőcsben egy oly kipróbált szert ismernek orvosok és betegek, melytől még azok is, kik 15—20 év óta szenvednek s fürdőket és különféle szereket eredménytelenül használtak, néhányszori bedörzsölés után meggyógyulnak, Üvegje 2 K Zoltán Béla gyógytárában Bpsten.

— Az erdélyrészi állatorvosok egyesülete f. hó 20-án Kolozsvárt tartja tavaszi közgyűlését, melyen Licht Gyula Udvarhely járási m. kir. állatorvos a miskarolást fogja bemutatni.

— A helybeli kerületi betegsegélyző pénztár múlt évi zárszámadásáról emlékezik meg egyik vidéki lap társunk, talán — okkal és „meglehető” alaptalan gyanúsításokkal telt közleményében s az „erkölcsi prédikációk” végtelen sorát zudítja reá annak vezetőségére. Nagyon rossz mintát vett általánosságban tartott dühöngésére cikkiró, midőn a helybeli pénztárt, épen azt támadja, mely „fizetésekre és irodai költségekre” az ország összes pénztárai közül a legkevesebbet ad ki. Segélyekre pedig minden pénztár — ha van pénze, ha nincs — annyit kell kiadjon a mennyit tagjai igényelnek. Ennyit felvilágosításul. A cikkyel többi részét üres okvetetlenkedésnek tartván, válaszolni azokra fölöslegesnek tartjuk.

— Tenyészállat kiállítás tart az alsófehérvármegyei gazdasági egyesület Nagy-Enyeden folyó évi május 4-én. Vármegyénk Gazdasági Egyesülete helyesen cselekednék, ha üszövéslás céljából megbizottait kiküldené, mert 1—3 éves üszök is lesznek kiállítva s kerülnek eladásra ezen alkalommal.

— Földes-féle Margit-crém. Nemcsak hazánkban, hanem a külföldön is elismerik, hogy a Földes Kelemen aradi gyógyszerész által készített Margit-crém az összes szépítőszerek között elsőrangú helyet foglal el. Pár nap alatt minden arczot üdit, fiatalít, finomít. Szeplőt, kiütéseket, foltozt, ránczokat és egyéb bőrbajt eltávolít. Minden hölgynek nélkülözhetetlen. Nagy tégely 2, kicsi 1 korona. Szappan 70 fillér, puder (3 színben) 120 K. Kapható a készítőnél és minden gyógyszertárban. Utánzatoktól óvakodjunk.

— Tüzeset. Ülke községben e hó 12-én d. e. tűz ütött ki, amely hét székely gazdának összes lak- és gazdasági épületeit, gazdasági eszközeikkel együtt elhamvasztotta.

— Több közleményünk térhány miatt jövő számunkba maradt.

Törvénytörvény.

Rágalmazó „magánhivatalnok és író.” Pálmay József „magánhivatalnok és író”, aki ugyanezen minőségben múlt évi július 31-én a Székelyvármegye némes családjainak szerkesztője — képen szerepelt — lapunk szerkesztő-kiadója nyilvánosan megrágalmazta. Ezen bűnygyben állott Pálmay József — saját szavai szerint — „magánhivatalnok és író” tegnap (e hó 19-én) a helybeli kir. törvénytörvény előtt, hogy méltó büntetését elvegye. A főtárgyalás elnöke: Bodolla Gábor dr kir. törvénytörvényi elnök, szavazó bírák: László Domokos és Grandpier kir. törvénytörvényi bírák, jegyző: Beszterczey István dr kir. törvénytörvényi aljegyző voltak. A tárgyalás megtartása, a vád- és védbeszédek meghallgatása után a kir. törvénytörvény Pálmay József „magánhivatalnok és író” a büntető-törvénykönyv 258. §-aba ütköző és a 259. §. szerint büntetendő sajtó útján elkövetett rágalmazás vétségében bűnösnek mondotta ki s ezért nem fizetés esetén 3 napi fogházra átváltoztatható 40 korona fő- és 20 korona mellék-pénzbüntetésben, valamint a bűnygyi költségek hordozásában elmarasztalta; ez utóbbiak azonban jelenleg behajthatlanoknak nyilvánítottak. Köteleztetett Pálmay József „magánhivatalnok és író”, hogy az ítéletet indokaival együtt — jogerőre emelkedése után azon lapban, melyben a rágalmazás

mazást elkövette — saját költségén közzétette. Mind a két fél föllebbezést jelentett.

Bűnügyi tárgyalások. A helybeli kir. járásbírósnál, mint büntető bíróságnál e hó 10- és 17-én, valamint 18-án a következő hivatalból üldözendő vétségek és kihágások kerültek elintézés alá: Sándor István ifj., fenyédi lakos súlyos testisértésért 60 K pénzbírságra, behajthatlanság esetén 6 napi fogházra és 20 K pénzbírságra ítéltetett. Simó István és Simó Bálint atyhai lakosok közönség elleni kihágás vádjá alól felmentettek. Elekes Sándorné szül. Szabó Julis pedig lopás vétségeért 1 napi fogházra ítéltetett. Koszta Márton korondi lakos súlyos testisértésért 1 havi fogházra és 20 K pénzbírságra; Koszta Péter 2 havi fogházra és 20 K pénzbírságra; Koszta Ferencz pedig 15 napi fogházra ítéltetett, míg Koszta Albert annak vádjá alól felmentetett. Tamás Pál székelyudvarhelyi lakos lopás vétségének vádjá alól; Benedek Mihály zetalaki lakos közönség elleni kihágás vádjá alól felmentettek, míg Molnár József parajdi lakos lopás vétsége miatt 30 napi fogházra ítéltetett.

Közgazdaság.

Az udvarhelyvármegyei gazdasági egylettől. Szám 138—1902. Hirdetmény. Az udvarhelyvármegyei gazdasági egylet a szüzuglyát magyar erdélyi fajta üszök részére a szentléleki Tartod nevű legelőt ez évben is fenntartja. Felhívjuk azért a gazdálkodó közönséget, hogy bejelentéseit a gazdasági egyesület titkárnál Hlatky Miklósnál Sz.-Udvarhely, Kossuth-utca, mielőbb megtenni sziveskedjék, annál is inkább, mert a felvétel korlátozott számban történik. Legeltetés, szózás, orvosi gondozás és pásztortartás költsége fejében darabonként fizetnek az egyesület tagjai 6 koronát, az egyesület nem tagjai 8 koronát, melynek fele a kihajtáskor, más fele a visszahajtáskor fizetendő. A kihajtás idejéről a jelentkezők külön értesítenek. Az egyesület jóminőségű 1—3 éves üszöket akarván bevásárolni, felhívja azon tenyésztőket, a kiknek eladó üszökei vannak, hogy azokat a titkárságnál kor és ár megjelölésével bejelenteni sziveskedjenek. Az egyesület Zonda József, Szabó István, Balázs Sándor urakból álló bizottsággal fogja a bejelentett üszöket Sz.-Keresztúrot május 1-én, H.-Okládon 3-án, Sz.-Udvarhelyt 5-én megvizsgáltatni, illetve megvétetni. Felkérjük a nép gazdasági ügyei iránt érdeklődő lelkész, tanító és községi előljáró urakat, hogy jelen hirdetésünkről a közönséget értesíteni sziveskedjenek. Sz.-Udvarhelyt, 1902. április 17. Az elnökség.

Az ürü. Pálffy Dénes udvarhelyvármegyei, tarasfalvi földbirtokostól, a tekintélyes gyakorlati gazdától vesszük a következő sorokat: Az ürübus sokkal izletesebb, mint a herbécs- és juhbus; nagyobb nő és jobban hizik, mint emezek. Egy másfél éves ürü 4 koronával mindig drágábban eladható, mint egy idős kosda. Heréltessük ki tehát kosbárnyainkat. Erre április közepétől május hó közepéig a legalkalmasabb időszak. Ezt én régen gyakorlom. A mütét végzésére egy falusi embert alkalmazok. Minden faluban található ilyen, aki malacot és borjut herél, az tehát a bárányokat is kihérélheti, mert a mütét egy és ugyanaz. A vágott sebet tiszta vízzel jól ki kell mosni, más egyéb hozzá nem szükséges. A töksinór kihuzását nagyon óvatosan, esendesen kell végezni, mert gyenge lévén, könnyen elszakad. Ugy a tökről, mint annak környékéről a gypajut jól le kell nyírni, hogy a sebbe szőrfele be ne juthasson, mivel a seb begyógyulni nem tud. A sebet 3—4 napon át naponként 3—4-szer friss vízzel locsolni kell s ezen idő alatt az begyógyul és a bárány vígan tánczol. Nálam a herélés mütéte miatt még soha egy bárány sem pusztult el. De ha épen egy-egy rosszul találma lenni, leöljük és úgy sem vallunk nagy kárt. Gazdatársaim figyelmebe ajánlom ezt az eljárást.

Hivatalos rész.

Erdősítési jutalmak. Az 1901. évben vármegyénk területén önként teljesített erdősítésekért a földmivélsügyi miniszter 98973—91. sz. leiratával a következő államsegélyeket utalványozta: Homoród-Szentmárton közbirtokosságának 206 hold területért 370 K. Kádicsfalva községnek 24 holdért 60 K. Kemos közs. 1 h. 20 K. Bikafalva közbirtokosságának 14 h. 28 K. Atyha r. k. egyházközségének 42 h. 122 K. Oroszhegy közbirtokosságának 10 h. 180 K. Szent-Abraham községnek 3 h. 80 K. Ujszekely közbirtokosságának 10 h. 180 K. Vécze községnek 5 h. 80 K. Bözöd-Ujfalu r. kath. egyházközségnek 66 h. 12 K.

a r. kath. papi hivatalnak 09 h. 18 K, az unit. egyházközségnek 005 h. 19 K, H.-Karácsonfalva közbirtokosságának 10 h. 160 K, Magyar-Hermány közbirt. 12 h. 192 K, Tibódon Dakó Agostonnak 1 h. 20 K, Bikafalván Lukács Mihálynak 1 h. 16 K, Szent-Királyon Bodó Ignác s társainak 15 h. 15 K, Kis-Solymos községnek 23 h. 46 K, Bány községnek 3 h. 48 K és Vargyas közbirtokosságának 5 hold terület beerdősítéseért 80 koronát.

Apró hirdetések.

rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betűvel 8 fillérért közöl a kiadóhivatal.

Jó és olcsó asztali és csemegeborok Székely-Udvarhelyt Fernengel Gyulánál kaphatók.

Kitünő minőségű friss tea-sütemény kapható naponta Ernst György czukrászatában Székely-Udvarhelyt.

Boreladás. Balavásári és küllömlenti finom, valódi új és ó-asztali borok kaphatók — 17—20 forintjával 1 hecto, 500 hectoliterig — Balavásáron Dr. Hersch Jakabnál. 3—10

Kiadó lakás 2 szoba, 1 konyha április hó 24-től. Értekezhetni lehet Rudnyák Péternél Alsó-Kossuth-utca.

Jó szakácsnőt és gyermekek mellé egy megbízható leányt, vagy asszonyt keres Oberth József gyógyszerész Medgyesen.

Hirdetések.

Erdélyi bank és takarékpénztár Részvénytársaság. Kolozsvár.

Alaptőke 2 millió korona.

Felajánlja szolgálatait a közel jövőben végrehajtandó

4 $\frac{1}{2}$ % Magyar regale kötvények
4 $\frac{1}{2}$ % „ vasuti kölcsön ezüstben
4 $\frac{1}{2}$ % „ „ aranyban
6% Magy. keleti államv. kölcsön aranyban
4 $\frac{1}{2}$ % Magy. beruházási kölcsön aranyban
kamatozó kötvényeinek

4% Magyar koronajáradék ellenében való

konverziójára

vonatkozó felvilágosításokra, a konverzió keresztülvitelére, vagy a konvertálandó papiroknak más értékkel való előnyös kicserélésére.

Felvilágosítást minden tekintetben készséggel ad az Igazgatóság.

KEGYELET

disztemetkezési intézet

Székely-Udvarhelyt, a Fötéren,

Barcsay Karoly

divatüzletével egybekötve.

Temetkezéseket úgy helyben, mint vidéken legpontosabban, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig eszközöl.

Templomok, kápolnák és termek, sőt egész udvarok gyszabonását is elvállalja. Hullákat exhumáltat s bárhonnán elszállítat. Raktárt tart fa- és érczkoporsókból, szemfődelek-, párnák-, szalagok- és egyéb gyszakellékekből mindig nagy választékot. Uj gyszakocsik fényes felszerelésekkel, testörök s az összes temetési személyzet ruházata teljesen magyar. Főelve: olcsó és pontos kiszolgálás. 13—52

14—902. birói m. b.

Árverési hirdetmény.

Alólírott dr. Gramling László, mint Szabó Albert sz.-udvarhelyi kir. közjegyző helyettese közhírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. járásbírósnak 1901. P. v. 1845 számú végzése s a csödválasztmány határozata alapján a vagyon bukkott székelyudvarhelyi Theil és Schlosser czég csödtömegéhez tartozó, a csödleltár 2. 32, 34, 37. 39—126, 128—130, 132—181, 186, 187, 191—315, 317—406, 408—566, 579—822, 824—827, 829—861, 871—1200 tételei alatt felvett ingók u. m. különböző üzleti áruk, üzleti berendezés és házi butorok összesen 5140 K értékben Sz.-Udvarhelyt a felső piacztéren Theil és Schlosser-féle czég volt üzleti helyiségében 1902. évi május hó 15-ik és következő napjain mindenkor délelőtt 8—12 és délután 3—5 óráig megtartandó nyilvános árverésen elfognak adatni.

Az árverésen megvett ingók készpénzben azonnal fizetendők.

Az árverési feltételek a közjegyző mint kiküldöttnél és a tömeggondnoknál tekinthetők meg.

Ezuttal felhivatnak mindazok, kik a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogukat érvényesíthetni vélnék, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, a bírósági kiküldött közjegyző, illetve helyetteséhez nyujtsák be, mert különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolva, egyedül a vételár fölsőlegére fognak utasíttatni.

Sz.-Udvarhelyt, 1902. április 17.

Dr. Gramling László,
kir. közjegyző helyettese.

7934—901. tkvi szhoz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A nyáradszeredai kir. járásbírósnak, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy „Parajd és vidéke” községi hitelszövetkezet végrehajthatónak Orbán (András) Sándor végrehajtást szenvedő elleni 1379 korona tökekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a nyáradszeredai kir. járásbírósnak területén kibédi 1126 számú telekkönyvben A 7 1—25 rsz. alatt foglalt 612/2, 613, 615/2, 1043/2, 2216, 6019/3, 6223, 6224, 6412, 9595/2, 10998, 11683/2 11903/2, 12005, 13031, 13092, 13100, 13645/2, 13212/3, 7426, 14588, 14673, 15198, 16104, 16996, 17200, 17738, 17792, 18150 hr. sz. ingatlanokra külön testenként bocsátva árverés alá 550 K, 105 K, 7 K, 10 K, 21 K, 18 K, 33 K, 10 K, 4 K, 60 K, 4 K, 10 K, 13 K, 9 K, 33 K, 3 K, 12 K, 1 K, 11 K, 20 K, 10 K, 5 K, 9 K, 4 K, 5 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1902. évi április hó 28-ik napján d. e. 10 órakor Kibéd község előljárárság házában megtartandó nyilvános árverésen, a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyssal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes évtékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbírósnak, mint telekkönyvi hatóság Nyáradszeredában, 1901. évi december hó 19-ik napján.

PÉTERFY ALBERT,
kir. albiró.

285—902. végr. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti VI. kerületi kir. járásbírósnak 1901. évi Sp. VII. 446 számú végzése következtében dr. Reich Mór bpesti ügyvéd által képviselt Steinbuch Ármín javára, Zappé Béla oklándi lakos ellen 189 K 63 f s jár. erejéig 1901. évi május hó 18-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 680 K becsült következő ingo-

ságok, u. m. 1 cimbalom, 1 kerékpár, házibutorok és könyvek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a z.-oklándi kir. járásbíró-ság 1901-ik évi V 163—8 számú végzése folytán 189 K 63 f. tőkekövetelés, ennek 1900. évi június hó 1. napjától járó 5 százalék kamatai, $\frac{1}{8}$ százalék váltódíj és eddig összesen 96 K 35 f.-ben bíróilag már megállapított költségek erejéig leendő eszközölésére 1902. évi május hó 3-ik napjának d. u. 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Oklándon, 1902. évi ápril hó 11. napján.

POLLAK IGNÁTZ,
kir. bírósági végrehajtó.

98—902. végreh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sz.-keresztúri kir. járásbíró-ság 1901. évi Sp 665—3 sz. végzése következtében Rorbáth Dani sz.-keresztúri ügyvéd által képviselt Sánta Demeter s társ. véczei lakosok javára, Gidali József véczei lakos ellen 230 K s jár. erejéig 1902. évi február 6-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 2246 K becsült következő ingóságok u. m. téglá, törökbuza, hordó, bor, heremag, hererosta, vetőgép, műtrágya, gazdasági eszközök, takarmány, házi butorok és bolti árucikkek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a székelykeresztúri kir. járásbíró-ság 1902. év V 48—2 sz. végzése folytán 230 K tőkekövetelés, ennek 1901. évi november hó 6. napjától járó 5 százalék kamatai, $\frac{1}{8}$ százalék váltó díj és eddig összesen 117 K 40 f.-ben bíróilag már megállapított költségek erejéig Vécze községében alperes házában leendő eszközölésére 1902. évi ápril hó 24. és 25-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Sz.-Keresztúrt, 1902. évi ápril hó 2-ik napján.

SZALONTAI ALBERT,
kir. bir. végrehajtó.

399 szám folyó 1902. vh.

Árverési hirdetmény.

A sz.-udvarhelyi kir. bir. végrehajtó közhírré teszi, hogy a székelyudvarhelyi kir. járásbíró-ság V. 3151—1902. polg. számú végzése által marosvásárhelyi takarékpénztárnak képviselve dr. Bedő Sándor ügyvéd által, sz.-udvarhelyi orszgy. követ Ugron Gábor ellen 113000 K s jár. iránti ügyben, alperesnél Bethlenfalva községben a gyárban összesen 2000 koronára becsült következő javai, u. m.: 549 szám alatt magy. állam gépgyárban készült 4 $\frac{1}{2}$ áthmonphera locomobil a fűrészgárban van, ezen ingóság Bethlenfalván alperes fűrészgárában 1902. április hó 30-án d. e. 9 óra kor nyilvános árverésen el fognak adatni, melynél az egyes javak vételáron azonnal

fizetendők, esetleg a becsáron alól is a többet ígérőknek el fognak adatni.

Az árverési feltételek a bírósági végrehajtónál megtekinthetők. Ezuttal felhívjuk mindazok, kik a lefoglalt javak iránt elsőbbségi jogokat érvényesíthetnek vélnek, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés kezdetéig, habár külön értesítést nem vettek is, alulírt végrehajtóhoz nyujtsák

be, mert különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolva, egyedül a vételár fölöslegére fognak utasítani.

Székelyudvarhelyi bírósági végrehajtótól.
Sz.-Udvarhelyt, 1902. ápril hó 8-án.

BIRÓ SANDOR,
kir. végrehajtó.

Obendorf répamag és angol perje fűmag.

Mélyen tisztelt háziasszony!

Bátorkodom becses tudomására hozni, hogy a
az elismert legjobb minőségű
aradi lisztből

állandó nagy raktárt tartok, valamint a fűszerszakmába vágó összes aruk nagy választékban vannak raktáron, ugyszintén mindennemű gazdasági- és veteménymagvak a legolcsóbb árak szerint számíttatnak.

A nagyérdemű közönség pártfogását kérve, vagyok

52—5

teljes tisztelettel:

Tibád Ignác.

Szolid és pontos kiszolgálás.

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és ajánlva.

Az üvegek felszerelése a keresk. törvény mintavédelme alatt áll.

E balzsam belsőleg és külsőleg használható. Ez: 1. Utólérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek minden kóros állapotokban, enyhíti a hurtot, csillapítja a váladékot, véget vet a fájdalmas köhögésnek s kigyógyítja a legregőbb bajokat. 2. Kütünő hatása van a torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a lázakat. 4. Meglepően gyógyítja a gyomor- s a bél-betegségeket és szaggatásokat a testben. 5. Szeliden mozditja elő a székélést s a vér tisztulását, megtisztítja a veséket, megszabadít a buskomorságtól s a hypochondriától, javítja az átvéggyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, odvasfogaknál és szájrorthadások s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbűfögést, a száznak s a gyomornak bűzét. 7. Külsőleg csodálatos gyógyhatással bír a sebekre, új és régi forradásokra, orbáncz kiütést, varak, megfagyott s megégett tagokra, rüh, fekély s bőrduzzadás és repedés stb. esetében megszünteti a fejfájást, zugást, szaggatást, köszvényt, fülfájdalmat stb. Ügyeljünk mindig pontosan az itt látható zöld apácza védjegyre. Hamisítástól legjobban megóv az, ha közvetlenül tőlem gyáramból rendelnek eredeti szab. kartonokban Ausztria-Magyarország minden postaállomására bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 korona. Bosznia és Herzegovina részére 4 korona 40 fillér. Kevesebb nem küldetik széjjel. Szétküldés csak előrefizetés vagy előleg küldése mellett.

Miért szenved ön? holott mindenféle és fajta, még oly régi sebre biztos gyógyulást talál és majdnem mindig elkerüli a fájdalmas és veszélyes operálást valamint amputálást

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcs

használatánál, rendkívül jó hatású, a sebek gyógyulásánál valamint a fájdalmak enyhítésénél utólérhetlen. A valódi centifólium kenőcs alkalmazható: A gyermekágyasok rossz természetű mellbajainál, szoptatók mellkeményedése, a tej elapadásának, az orbáncznak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak s csont-évesedéseknél, vágás, szurás, lövés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl.: üveg, szálka, homok tövis, serét stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinövés, képződmény, karbunkulus és ráknál; végre pokolvar, körömféreg, körömgüvely, a lábnak járásközben történt kisebesülése, fagyás és égetés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebesülése, torokdaganat, meggyült vér, fülzugás stb., stb. eseteiben. — A szállítás kizárólag az összeg előre küldése mellett eszközöltetik. Két tévely csomagolással, postai szállítási díjjal együtt 3 korona 50 fillér. Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll. Arra kérek mindenkit, hogy óvakodjék a hatáskülső hamisítások vevésétől s arra ügyelni, hogy a tegelybe be van-e a fenti védjegyem és ezegem: Thierry (Adolf) Limited gyógytára az „Orangyal-Pregradában, égetve.

Ezen gyógyhatásukban fölülmulhatlan két szer nemcsak a romlásnak nincs kitéve, sőt ellenkezőleg, minél régibb, annál értékesebb és hathatósabb, nem árt sem a fagy, sem a forróság, tehát minden évszakban használhatók. Majdnem minden esetben segítenek és eredménnyel járnak, legalább az orvos érkeztéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy hasonló feldicsért érték- és hatás nélküli ugynevezett pótszereket venni, melyekért a pénzt haszontalanul dobják ki, hanem mindig ezen rég kipróbált olesó és megbízható, emellett teljesen ártalmatlan, világhírű szereket kell használni, melyeknek minden családban az eshetőségekre készletben kellene lenni. Hol olyant nem kapunk, mely a valódiság minden jelet magán viseli, rendeljük meg egyszerűen direkte és czimezzük:

Thierry (Adolf) Limited „Orangyal-gyógytár” Pregrada Rohitsch-Sauerbrunn mellett. Központi raktár Budapesten Török F. gyógytárban, Zágrábban Mittelbach S. gyógytárban és Bécsben Hradý L. gyógytárban.

Állattenyésztő gazdák figyelmébe!

Az „Alsófehérvármegyei Gazdasági Egyesület“
Nagy-Enyeden, 1902. május hó 4-én

**Tenyészállat kiállítást
rendez.**

Díjazás alá esnek:

- I. Magyar erdélyi fajtánál: községi bikák, tehenek, tenyésztehenek és üszök.
 - II. Havasi, esetleg pinzgau fajtánál: 2—3 éves bikák, tehenek és üszök.
 - III. Bivalyok: Bivalybikák és tenyészbivaly- tehenek.
 - IV. Sertés: Kisbirtokosok kanjai.
 - V. Juhok: Kisbirtokosok kosai.
- Kitüzve 50 különböző díj 1000 K értékben.

Bejelentések intézendők Székelyhidy Viktor gazdasági egyesületi titkár urhoz Nagy-Enyedre, hol a kiállítást illetőleg bővebb felvilágosítás nyerhető.

**Építések, +
+ építkezéseket**

és tervezéseket, valamint költségelőirányzatokat teljesen szakszerűen és a kor igényeinek megfelelően a legkényesebb izlésnek is megfelelően köz- és magánépületeket teljes berendezéssel elvállal 46—52

Vidéki megbízások is a leggyorsabban teljesítetnek.

Egyszerű levélbeni megkeresésekre azonnali kimerítő tájékozási adatok.

Szolid és felelősség melletti munka.

Vladár Ferencz

építő vállalkozó
Székely-Udvarhelyt, Szombafalvi-utca saját házában.

Jutányos árak.
Templomjavításokat, oltártervezeteket s minden eszakmába vágó dolgokat pontosan elkészít.

Hazai ipar! Szolid munka! Olcsó ár!

ALBERT PÉTER

kovács-mester

Székely-Udvarhelyt, Kossuth-u. 74.

Állandó raktárt tart

legjobban elkészített és legkülönbözőbb kivitelű modern

KOCSIKBÓL.

Használt kocsikat becserél, vagy kijavit a legpontosabban, szolid kivitelben és olcsó árak mellett.

**Épület- és
butorasztalos.**

Van szerencsém értesíteni a nagyérdemű közönséget, hogy mindennemű az asztalos iparba vágó munkálatokat elvállalok, így jutányos áron és szolid kivitelben készítek szoba- és konyha-berendezéseket, gazdasági felszereléseket, épületek padolását, ajtók és ablakokkal való felszerelését különösen ajánlom remek művi íróasztalaimat könyv- és irományállványaimat.

Községi jegyzői és birói irodák teljes berendezését.

Jutányos árak, izléses munka!

Székely-Udvarhelyt, Szombafalvi-utca. (Saját házában.)
46—53

BIRÓ FERENCZ.

Az „Oroszlánhoz“ Székely-Udvarhelyt.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a helyi piacon egy a mai kor igényeinek megfelelő

FÜSZERKERESKEDEST

nyitottam. A fűszerszakmába vágó összes áruk, a legkitünőbb minőségű

aradi lisztek minden számban.

Finomított cukor, kávé, rizs, kásák, mindennemű gazdasági- és veteménymagvak, államilag ólmozott arankamentes lóhere-, luczerna-, obendorfi répamagvak. Az idény beáltával zöld főzelékek, u. m.: saláta, karfiol, zöld-bab stb., stb. a legolcsóbb napi áron.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, vagyok

kitünő tisztelettel:

SZABADY JÁNOS.

2—12

Kitünő minőségű áru a jelszavam.

B

Grünwald Albert
butorkereskedő
Brassó,
Kapu-u. 47-49.
Legnagyobb
butorraktár
a Reinhart Fülöp
aradi butorgyáros
hírneves
készítményei
gyári árakon.

U

30 hálószoba
30 ebédlő
50 szalon és
több uriszoba
barock,
renaissance,
secessió és
ónémet stílusban
állandóan
raktáron van-
nak.

T

Nagy választék szalon- és futó szőnyegekben.
Párisi, berlini, brüsseli stb. selyem, peluche szövetekben.

O

Kezkesdik kitünő minőségűt, rendkívüli olcsó árak mellett.
Vidéki megrendelések a legpontosabban eszközöltetnek.

R

52—45